

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke BuSO-school 't Schoolhuis te Opwijk

Hoofdstructuur BuSO

	Instellingsnummer	27458
	Instelling	Gemeentelijke BuSO-school 't Schoolhuis
directeur		Gunther CORTHALS
adres		Schoolstraat 11 - 1745 OPWIJK
telefoon		052-35.71.16
fax		052-35.76.61
e-mail		info@schoolhuis.be
website/URL		www.schoolhuis.be
	Bestuur van de instelling	960484 - Gemeentebestuur van Opwijk te OPWIJK
adres		Ringlaan 20 - 1745 OPWIJK
	Scholengemeenschap	112912 - SGKSO AMO (Asse-Merchtem-Opwijk) te OPWIJK
adres		Karenveldstraat 23 - 1745 OPWIJK
	CLB	114801 - Vrij CLB Noordwest - Brabant te ASSE
adres		Spiegelstraat 1 - 1730 ASSE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	11/01/2011 t.e.m. 14/01/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	14/01/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	31/01/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Wim Baude
	Teamleden	Cathy Moelants Lou Bontens
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leerprestaties in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
4.1 OV3 – Algemene en Sociale Vorming	7
4.2 OV3 - Alternerende beroepsopleiding Algemene en Sociale Vorming	8
4.3 OV3 - Alternerende beroepsopleiding Beroepsgerichte Vorming	9
4.4 OV3 - Loodgieter Beroepsgerichte Vorming	9
4.5 OV3 - Tuinbouwarbeider Beroepsgerichte Vorming	10
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
5.1 Personeelsbeheer	12
5.2 Professionalisering	12
5.3 Materieel beleid	13
5.4 Welzijn	13
5.5 Curriculum	13
5.6 Begeleiding	13
5.7 Evaluatie	15
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	16
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	17
7.1 Wat doet de school goed?	17
7.2 Wat kan de school verbeteren?	17
7.3 Wat moet de school verbeteren?	17
8. ADVIES	18
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Uit de vaststellingen tijdens de doorlichting blijkt dat de school voor het structuuronderdeel Tuinbouwarbeider voldoet aan de erkenningsvoorwaarden. De Algemene en Sociale Vorming en de opleiding Loodgieter krijgen een erkenning beperkt in de tijd omdat de opleidingscompetenties niet in voldoende mate aangeboden worden op een efficiënte handelingsplanmatige wijze.

De Algemene en Sociale Vorming hanteert nog onvoldoende de ontwikkelingsdoelen van opleidingsvorm drie als uitgangspunt van het onderwijsaanbod. Uit het raamplan van de Algemene en Sociale Vorming blijkt dat de school de intentie heeft om de leerlingen voor te bereiden op participatie in de maatschappij doch dit komt onvoldoende tot uiting in de concretisering. De richt- en streefplannen zijn te summier opgesteld waardoor de doelgerichte aanpak onvoldoende bewaakt wordt. De school heeft de keuze gemaakt om de Algemene en Sociale Vorming geïntegreerd aan te bieden doch in de lespraktijk blijkt dat niet alle leraren de geïntegreerde benadering toepassen. De afstemming tussen de Algemene en Sociale Vorming en de Beroepsgerichte Vorming is uitgewerkt maar kan door bindende afspraken nog geoptimaliseerd worden binnen bepaalde opleidingen.

Voor de Beroepsgerichte Vorming van de opleiding Loodgieter hanteren de leraren niet in voldoende mate een handelingsgerichte aanpak. Het onderwijsaanbod wordt niet gestuurd vanuit de beginsituatiebepaling van de leerlingen maar vertrekt van een algemeen richt- en streefplan. Hierdoor kan de school niet in voldoende mate verantwoorden dat er binnen deze opleiding maatwerkgericht onderwijs aangeboden wordt. Voor de Beroepsgerichte Vorming van de opleiding Tuinbouwarbeider is er een duidelijke opbouwende leerlijn en verloopt de instructie voornamelijk praktijkgericht met voldoende aandacht voor een individuele aanpak. De stages zijn voor de beide doorgelichte opleidingen goed voorbereid en opgevolgd doch in het stagedossier ontbreekt een activiteitenlijst. Het gebruik van praktijk op verplaatsing is positief en bereidt de leerlingen op een degelijke wijze voor op het functioneren in een werkmilieu buiten de school.

Het kwaliteitsonderzoek van de processen toont aan dat de school nog een hele weg af te leggen heeft. De aanvangsbegeleiding is niet in voldoende mate afgestemd op de verwachtingen van nieuwe personeelsleden. De pedagogisch-didactische aanpak in het buitengewoon onderwijs wordt nog onvoldoende toegelicht. De aandacht voor de effecten van de aanvangsbegeleiding is veeleer zwak doordat de school deze niet formeel en gestructureerd evalueert.

De leerbegeleiding door middel van handelingsplanning is vrij zwak en sterk leraargebonden. De aandacht voor de doelgerichtheid en de doeltreffendheid van de handelingsplanning is te laag. De observaties en vaststellingen worden niet in voldoende mate aangewend om een gerichte doelenselectie per leerling of pedagogische eenheid te bepalen. De remediëring van leerlingen wordt nog niet in voldoende mate planmatig aangepakt. De evaluatie wordt nog onvoldoende gehanteerd om het cyclisch proces van handelingsplanning te sturen. De effecten van de handelingsplanmatige aanpak werden tot nog toe niet geëvalueerd.

De sociaal-emotionele begeleiding van de leerlingen komt in verschillende lessen en schooloverstijgende projecten aan bod maar is nog sterk leraargebonden. De cel leerlingenbegeleiding ondersteunt de klassenraad bij complexe problemen maar werkt nog onvoldoende preventief. Voor de leerlingen met autismespectrumstoornissen is een professionele begeleiding in ontwikkeling door middel van gerichte navorming van personeelsleden.

De evaluatiepraktijk is voornamelijk productgericht – puntenscores voor het rapport – en wordt onvoldoende aangewend om het proces van handelingsplanning te sturen. De rapporten zijn te sterk gericht op punten en bevatten onvoldoende informatie over de leervorderingen van de leerlingen. De ouders die naar de oudercontacten komen kunnen hierover wel informatie krijgen.

Het beleidsvoerend vermogen van de school zal de volgende jaren moeten toenemen, wil de school de kwaliteit van het onderwijsaanbod optimaliseren. Er is nood aan een dynamisch personeelsbeleid met duidelijke structuren en afspraken waarbij aandacht is voor open communicatie, participatie en betrokkenheid van het personeel. De controle, opvolging en ondersteuning door de schoolleiding zal daarin een belangrijke rol spelen. Er moet werk gemaakt worden van een degelijke professionalisering en visieontwikkeling en de implementatie ervan op de werkvloer. Vanuit een eerste tevredenheidsenquête heeft de school reeds een aanzet gegeven voor kwaliteitsbewaking doch deze dient nog verder ontwikkeld te worden tot een globaal kwaliteitscontrolesysteem.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de werking van de school voldoet voor de opleiding Tuinbouwarbeider maar dat de einddoelstelling van de Algemene en Sociale Vorming en de opleiding Loodgieter niet in voldoende mate nagestreefd wordt. Het ontbreken van een degelijke handelingsplanning, die ondersteund wordt op schoolniveau, is hierin een belangrijke factor. Het kwaliteitsonderzoek en de peiling naar het beleidsvoerend vermogen van de school maken duidelijk dat de school aan het begin van een ontwikkelingstraject staat.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leerprestaties en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leerprestaties in de focus

OPLEIDINGSVORM 3

ASV integraal

Alternierende beroepsopleiding ASV

Alternierende beroepsopleiding BGV

Loodgieter BGV

Tuinbouwarbeider BGV

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Socio-emotionele begeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- De afgelopen vijf jaar was er een sterke verjonging van het lerarenkorps.
- Er is een stijgend percentage GOK-leerlingen.
- Er is een toename van leerlingen van allochtone afkomst en Nederlandsonkundigen.
- De directeur is zijn tweede schooljaar in functie.
- De technisch adviseur-coördinator is eveneens zijn tweede schooljaar in functie.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leerprestaties volgende vaststellingen op:

4.1 OV3 – Algemene en Sociale Vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- De einddoelstelling 'integratie in de maatschappij' en de decretale ontwikkelingsdoelen worden niet in voldoende mate nagestreefd. Het onderwijsleeraanbod wordt nog niet voldoende uitgewerkt vertrekkende vanuit de ontwikkelingsdoelen voor opleidingsvorm drie. De verplichte handelingsplanning is onvoldoende richtinggevend voor de bepaling van de leerinhouden.
- De vakwerkgroep Geïntegreerde Algemene en Sociale Vorming (GASV) heeft recent het initiatief genomen om nieuwe toetsen te ontwikkelen voor de beginsituatiebepaling op het vlak van taal, rekenen en maatschappelijke vorming (MAVO). Voor enkele onderdelen is het verband tussen de decretale ontwikkelingsdoelen en de toetsitems onduidelijk waardoor de meerwaarde van sommige toetsen in vraag kan gesteld worden. Het schoolteam wendt de resultaten van de beginsituatietoetsen niet aan voor het selecteren van ontwikkelingsdoelen op maat van een individuele leerling of een leerlingengroep. Dit is een gemiste kans voor de realisatie van adaptief onderwijs.
- De vakwerkgroep GASV hanteert een raamplan voor de langetermijnplanning en richt- en streefplannen voor de kortere termijnplanning. Uit het raamplan blijkt dat de school de intentie heeft om de leerlingen voor te bereiden op participatie in de maatschappij. De concretisering van deze intentie komt echter onvoldoende tot uiting in de korte termijnplanning. De richt- en streefplannen zijn onnauwkeurig en summier uitgewerkt. Aan sommige onderdelen van de richt- en streefplannen zijn geen ontwikkelingsdoelen of schooleigen doelen gekoppeld. De doelgerichte aanpak van de GASV wordt hierdoor onvoldoende bewaakt. Bijgevolg beantwoordt de klassenraad onvoldoende aan de bepalingen van het decreet betreffende de eindtermen, de ontwikkelingsdoelen en de specifieke eindtermen in het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs.
- De school kiest volgens haar planningsdocumenten² voor GASV. Door het beperken van het aantal leraren per pedagogische eenheid voor GASV neemt het schoolbeleid voldoende faciliterende organisatorische maatregelen om een groot gedeelte van de Algemene en Sociale Vorming (ASV) op een geïntegreerde manier aan te bieden. Uit heel wat documenten blijkt echter dat niet alle leraren de geïntegreerde benadering toepassen, maar taal, rekenen en maatschappelijke vorming onderwijzen. De

² Planningsdocumenten: hiermee worden zowel de lessenroosters als de activiteitentabel, bijlage van CA 13/VDP/Bu.S.O bedoeld

beleidsopties van de school worden hierdoor niet toegepast in de klaspraktijk waardoor de gelijkgerichtheid in het gedrag komt.

- De vakwerkgroep GASV hanteert een eigen planning om alle leerlingen voor te bereiden op het afleggen van het examen voor het behalen van het veiligheidsattest (VCA-attest). De planning is summier waardoor het verband met de decretale ontwikkelingsdoelen, met schooleigen doelen of met de competenties uit de opleidingsprofielen van de beroepsgerichte vorming niet kan aangetoond worden. De VCA-planning is voor sommige pedagogische eenheden niet opgenomen in de richt- en streefplannen, waardoor deze geen juiste afspiegeling vormen van het geplande GASV-aanbod per schooljaar. Nog niet alle leraren hebben het initiatief genomen om de lesinhouden van dit vormingsaanbod voor alle leerlingen toegankelijk te maken door te voorzien in aangepast les- en studiemateriaal. Omdat het behalen van het VCA-attest voor heel wat leerlingen een moeilijke opdracht is, mag gesteld worden dat het spreiden van de lesinhouden over de ganse schoolloopbaan een goed initiatief is.
- De school besteedt voldoende aandacht aan de bewegingsopvoeding zowel binnen als buiten de schooluren. De vakwerkgroep Lichamelijke Opvoeding (LO) hanteert de decretale ontwikkelingsdoelen uit de rubriek LO als referentiekader voor het onderwijsaanbod. De ontwikkelingsdoelen uit de rubriek 'dans en lichaamsbeweging' komen in geen enkele fase van de opleiding aan bod. De richt- en streefplannen voor LO zijn te algemeen opgesteld. Noch de klassenraad, noch de vakwerkgroep selecteert voor dit vormingsaspect gepaste doelen voor een leerlingengroep of voor individuele leerlingen voor een voldoende korte termijn. Ook de pedagogisch-didactische planning is zeer algemeen opgesteld. Bijgevolg voldoet de school ook voor dit vormingsonderdeel niet aan de minimale verwachtingen van de overheid³.
- De school schenkt via de lessen CA voldoende aandacht aan de creatieve vorming. Hedendaagse opdrachten dagen de leerlingen uit om zich in dit vormingsgebied te ontwikkelen. Omdat de richt- en streefplannen niet verwijzen naar decretale ontwikkelingsdoelen of naar schooleigen doelen voldoet de pedagogisch-didactische planning voor dit vak ook niet aan de minimale verwachtingen van de overheid.
- De evaluatie van de leerlingen is vooral bedoeld voor het verzamelen van punten voor het rapport. Niet alle leraren brengen de vorderingen van de leerlingen systematisch in kaart en wenden de evaluaties aan voor de bijsturing van de pedagogisch-didactische planning. Dit is een gemiste kans voor het realiseren van adaptief onderwijs.
- Het rapport biedt weinig informatie over de verworven kennis en vaardigheden.

4.2 OV3 - Alternerende beroepsopleiding Algemene en Sociale Vorming

Voldoet

Vaststellingen

- Het vormingsaanbod voor GASV in de alternerende beroepsopleiding is evenwichtig. Het vertrekt van vastgestelde tekorten en van ervaringen op de werkvloer. Het schenkt voldoende aandacht aan de transitie naar de arbeidsmarkt en speelt in op de noden van de leerlingen met het oog op participatie in de maatschappij.
- Door het ontbreken van een overzicht van de vorderingen die de leerlingen op het einde van de kwalificatiefase hebben verworven start het ABO-jaar met het afnemen van beginsituatietesten. De resultaten van deze testen leiden tot het leggen van individuele accenten tijdens de lespraktijk. De richt- en streefplannen zijn echter voor verbetering vatbaar. Voor sommige rubrieken ontbreken de gepaste doelen en bij sommige doelen ontbreekt een relevante pedagogisch-didactische planning.

³ Decreet betreffende de eindtermen, de ontwikkelingsdoelen en de specifieke eindtermen in het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs van 318/01/2002

4.3 OV3 - Alternerende beroepsopleiding Beroepsgerichte Vorming

Voldoet

Vaststellingen

- Het onderwijsaanbod van Beroepsgerichte Vorming (BGV) voor de ABO-cursisten is voornamelijk opgesteld vanuit de context van de werkgever met daarnaast ook aandacht voor tekorten of verbeterpunten die tijdens de opleiding werden gedetecteerd. Sommige cursisten krijgen een aanbod van meer gespecialiseerde competenties waardoor hun tewerkstellingskansen kunnen vergroten. Het opleidingstraject is voldoende maatwerkgericht.

4.4 OV3 - Loodgieter Beroepsgerichte Vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- De competenties van het opleidingsprofiel worden gedurende de gehele opleiding onvoldoende nagestreefd voor alle leerlingen omwille van het ontbreken van een degelijk proces van handelingsplanning. Door het beperkt aantal afgestudeerden zijn de gegevens van de schoolverlaters niet relevant. De stages en extramurale beroepsgerichte activiteiten zijn goed georganiseerd.
- De beginsituatiebepaling wordt niet diagnostisch bepaald en verloopt uitsluitend door mondelinge toelichting waardoor de verantwoording onvoldoende is. Er is geen uitgewerkte leerlijn die consecutief is opgebouwd. De vorderingen van de leerlingen worden niet bijgehouden over de schooljaren heen. Wel worden per leerjaar overgangstoetsen afgenomen doch de resultaten worden niet voldoende geanalyseerd en aangewend voor het bepalen van een nieuwe beginsituatie. De overgangstoetsen zijn bedoeld als overgangscriteria doch de normstelling hiervan is onduidelijk.
- De doelenselectie per leerjaar is afgestemd op de richt- en streefplannen die jaarlijks opgemaakt worden. In concreto houdt dit in dat de datum aangepast wordt. Er worden geen groepswerkplannen samengesteld die afgestemd zijn op de specificiteit van elke pedagogische eenheid. Voor individuele leerlingen worden geen doelen geselecteerd die inspelen op de specifieke opleidingsbehoeften. In het digitaal leerlingvolgsysteem van elke leerling zijn enkel losstaande vaststellingen genoteerd zonder verdere opvolging en remediëring. Leraren spelen voornamelijk intuïtief in op specifieke noden van leerlingen waardoor hun aanpak en methodiek onvoldoende kadert in een globale aanpak van het multidisciplinaire team.
- Omwille van het klein aantal leerlingen in de opleiding Loodgieter zijn de leerlingen gegroepeerd per fase. In de opleidingsfase krijgen de leerlingen een onderwijsaanbod dat afgestemd is op het richt- en streefplan van het leerjaar waarin ze zitten. In de kwalificatiefase worden de oefeningen en de daaraan gekoppelde technieken, gespreid over twee jaren en krijgen alle leerlingen gezamenlijke instructie. De leraren getuigen van een grote betrokkenheid t.o.v. van hun leerlingen.
- De aangewende methodieken zijn vrij schools opgevat met vooral in de kwalificatiefase een veel te grote nadruk op het theoretisch vatten en begrijpen. Het cursusaanbod is niet in voldoende mate afgestemd op de cognitieve mogelijkheden van de leerlingen.
- In de verschillende fases worden alle uren BGV aangewend om de opleidingscompetenties verder in te oefenen. Uitzondering hierop zijn de drie uren 'gezinstechieken' die enkel voor de meisjes aangeboden worden. Het kan niet dat meisjes enerzijds drie uren hoofdtechnieken minder krijgen dan jongens en dat jongens anderzijds niet de kans krijgen, afhankelijk van hun interesses, om zich bepaalde vaardigheden eigen te maken. Wanneer de school een duidelijke keuze maakt om tijdens bepaalde uren BGV, binnen de wettelijke marge, aanvullende

competenties na te streven, ruimer dan die van de opleiding, dan kan dit niet genderafhankelijk zijn.

- De uitrusting en infrastructuur zijn beperkt maar gezien het kleine leerlingenaantal voldoende. De leerlingen in de kwalificatiefase krijgen de kans om via extramurale activiteiten de verschillende technieken in te oefenen in een reële werksituatie. De orde en netheid in de verschillende ateliers is onvoldoende doch de ordening en opslag van het gereedschap in een aparte ruimte is in orde.
- De vakgerichte woordenschat wordt binnen de lessen GASV aangeboden en hierover zijn duidelijke afspraken gemaakt. De leerlingen krijgen de mogelijkheid om een VCA-attest te halen binnen de GASV. Daarnaast bieden leraren BGV ook nog zelf aanvullende informatie aan over bepaalde veiligheidsaspecten (bv. pictogrammen). De afstemming hiervan met de leraren GASV ontbreekt echter waardoor de meerwaarde onduidelijk is. Dit kan voor de leerlingen bovendien verwarrend overkomen wanneer dit niet kadert in een duidelijke leerlijn voor veiligheid. De verworven inzichten rond veiligheid worden nog onvoldoende toegepast in de werkplaats. Tijdens de doorlichting werd bijvoorbeeld vastgesteld dat de attitude van de leerlingen met betrekking tot het dragen van gehoorbescherming onvoldoende aangewend werd door de leerlingen.
- De stages worden op een degelijke wijze voorbereid en opgevolgd. In het stagedossier ontbreekt echter een activiteitenlijst conform de regelgeving.⁴
- De kwalificatieproef toetst de competenties die representatief zijn voor de opleiding.
- De evaluatie gebeurt gelijkgericht doch is gekenmerkt door een grote hoeveelheid puntenscores. Naast attitude en werkhouding worden voornamelijk de verschillende oefeningen, en de daaraan gekoppelde technieken, geëvalueerd. De verbondenheid met de opleidingscompetenties is echter niet eenduidig. Procesmatige leervorderingen van de leerlingen worden niet in kaart gebracht. Hierdoor wordt de evaluatie niet aangewend om een nieuwe beginsituatie op te stellen. De leerlingen krijgen de mogelijkheid om aan zelfevaluatie te doen na het beëindigen van een oefening of opdracht. Dit is zeer positief en bevordert de ontwikkeling van een correct zelfbeeld van de leerlingen. De schriftelijke toetsing is niet nuttig en geeft veeleer een beeld van de taalkundige capaciteiten van een leerling dan van de verworven inzichten en vaardigheden.
- De resultaten van de evaluatie worden te globaal op het rapport ingebracht. De rapportering is dan ook te sterk gericht op puntenscores, zowel voor attitude als voor leerresultaten en wordt beperkt aangevuld met bijkomende informatie die uitsluitend de attitude van de leerling verwoordt. Hierdoor verantwoordt de school niet in voldoende mate de resultaten van de leervorderingen.

4.5 OV3 - Tuinbouwarbeider Beroepsgerichte Vorming

Voldoet

Vaststellingen

- Alle competenties van het opleidingsprofiel worden in de loop van de opleiding in voldoende mate nagestreefd. Dit blijkt uit de voorgelegde evaluaties en de resultaten van de stages. Uit de tewerkstellingsgegevens blijkt dat de opleiding voldoende aansluit op de arbeidsmarkt.
- De beginsituatie van de leerlingen is door de leraren goed gekend. In de opleidingsfase wordt in de planningsdocumenten per leerling een totaalbeeld beschreven om het handelen hierop af te stemmen. De vakwerkgroep is door middel van informele contacten en observaties ook voldoende op de hoogte van de attitudes en vaardigheden van alle leerlingen.

⁴ **SO/2002/11 (BuSO)** 1.7. Leerlingenstageovereenkomst en stagereglement

- Ondanks de groepering per fase wordt de doelselectie per leerjaar goed afgestemd op de beginsituatie van de leerlingen. In de richt- en streefplannen is er een duidelijk opbouwende leerlijn met een goede verdeling van de na te streven competenties. In een jaarplan worden over het schooljaar gespreid de activiteiten vastgelegd met een duidelijke verwijzing naar de nagestreefde competenties. Dit plan vermeldt nog niet over welke pedagogische eenheid het gaat en kan dus nog niet als groepswerkplan beschouwd worden. Door de vakleraren wordt in de eigen agenda een planning per leerling bijgehouden.
- De uitrusting voldoet aan de minimale vereisten, maar kan zeker nog aangevuld worden met recent en professioneel materiaal. De infrastructuur is verouderd, maar een nieuwbouw is gepland. Bij de organisatie van de lessen wordt getracht de reële contexten zo goed mogelijk te benaderen, ook praktijk op verplaatsing en werken voor de gemeente worden hierbij aangewend. De stages worden op een degelijke wijze voorbereid en opgevolgd. In het stagedossier ontbreekt echter een activiteitenlijst conform de regelgeving.³
- Alle onderdelen van het opleidingsprofiel komen, rekening houdend met de plaatselijke context, in voldoende mate aan bod. De opleiding is voornamelijk praktijkgericht. Voor de theoretische achtergrondkennis wordt een cursus gebruikt die jaar na jaar opgebouwd wordt. Voor taalzwakke leerlingen wordt deze door de logopediste aangepast, wat een voorbeeld is van goede praktijk. De samenwerking met de ASV-leraren verloopt goed wat betreft het aanleren van de ondersteunende kennis en sleutelvaardigheden voor een tuinbouwarbeider. De leerlingen krijgen ook de mogelijkheid om een VCA-attest te halen binnen de GASV. Tijdens de praktijklessen wordt eveneens voldoende tijd besteed aan het veilig werken. Jaarlijks wordt een plantenverkoop georganiseerd. Dit is een goede gelegenheid om de competentie 'verkoopsklaar maken van planten' in te oefenen. Voor de meisjes worden ook nog drie uren 'gezinstechnieken' georganiseerd. Dit is zoals reeds eerder vermeld wordt in dit verslag een niet te verantwoorden keuze van de school.
- De evaluatie gebeurt vanuit de geselecteerde doelstellingen. Om de leer- en leefhouding te evalueren hanteert de vakgroep reeds enige jaren een goed uitgewerkt document dat momenteel door de volledige school zal worden overgenomen. De gehanteerde evaluatiedocumenten met betrekking tot de opleidingscompetenties zijn momenteel nog niet uniform, maar de vakgroep heeft wel reeds een document ontwikkeld dat duidelijk de nagestreefde competenties evalueert. Dit document kan een aanzet zijn om op schoolniveau de evaluatie bij te sturen. De rapportering over de leerlingenvorderingen is zeer summier. Door slechts één quotering toe te kennen is het cijfer op het rapport voor BGV tuinbouw weinigzeggend. De commentaar bij de rapporten is niet altijd voldoende informatief en concreet. De kwalificatieproef wordt goed georganiseerd en is representatief voor de geboden opleiding.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- Het schoolbeleid hecht belang aan de begeleiding van nieuwe personeelsleden en heeft hiervoor een mentor aangesteld. De taken van de mentor staan omschreven in het schoolwerkplan. Uit de opgesomde taken blijkt dat de aanvangsbegeleiding vooral gericht is op curatieve tussenkomsten van de mentor. Beginnende personeelsleden blijken echter andere verwachtingen te hebben en zijn daarom niet ten volle tevreden over de aanvangsbegeleiding op de school.
- Het schoolbeleid stimuleert nieuwe personeelsleden om deel te nemen aan de nascholing die door de begeleidingsdienst specifiek voor beginnende leraren wordt georganiseerd. De tevredenheid over deze nascholing is groot.
- Door het diploma van de bachelor-na-bacheloropleiding buitengewoon onderwijs als voorwaarde te stellen voor een vaste benoeming zet het schoolbestuur nieuwe personeelsleden aan om de noodzakelijke inzichten op te doen.
- Om nieuwe personeelsleden te informeren over de gang van zaken bestaat een infomap met vele praktische afspraken. De pedagogisch-didactische aanpak in het buitengewoon onderwijs in het algemeen en in deze school in het bijzonder, wordt hierin nog onvoldoende toegelicht. Leraren krijgen daarnaast onvoldoende operationele ondersteuning in hun lespraktijk vanuit de specificiteit van het buitengewoon onderwijs. De expertise die op dit vlak bij de vorige doorlichting is vastgesteld is ondermeer daardoor onvoldoende doorgegeven en geborgen.
- Initiatieven om de deskundigheid inzake aanvangsbegeleiding te vergroten zijn in de nabije toekomst niet gepland. In het verleden leverde de school op dit vlak inspanningen door het volgen van relevante nascholing, maar de toen opgedane expertise is niet overgedragen.
- De school heeft een globale tevredenheidsenquête uitgevoerd waarbij een onderdeel handelde over de aanvangsbegeleiding. Op basis daarvan heeft de school de intentie om de aanvangsbegeleiding bij te sturen.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.5.1 Onderwijsaanbod

5.5.2 Onderwijsorganisatie

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- Er is een uitgeschreven visie op de handelingsplanning maar deze is verouderd en komt niet overeen met het gehanteerde systeem van de school. De neerslag van de handelingsplanning is deels terug te vinden in papieren documenten en in de agenda van de leraren en deels op het elektronisch platform van de school. Door het ontbreken van duidelijke procedures en afspraken is de inhoud zeer divers en zelden volledig. De aandacht voor de doelgerichtheid van het systeem van handelingsplanning is nog te laag.
- De beginsituatiebepaling is nog zeer summier. Er wordt geen totaalbeeld opgemaakt per leerling. Leraren moeten informatie zoeken in diverse documenten en toetsresultaten. De informatieoverdracht naar een volgend schooljaar gebeurt mondeling op een klassenraad, maar heeft zelden een neerslag in het orthopedagogisch handelingsplan.
- De doelenselectie wordt voornamelijk bepaald vanuit de opgestelde richt- en streefplannen. De afstemming op de beginsituatiebepaling is niet terug te vinden in de planningsdocumenten. De richt- en streefplannen zijn voor ASV en in sommige opleidingen te weinig concreet waardoor er geen opbouw is in de moeilijkheidsgraad of complexiteit van de nagestreefde competenties. Slechts enkele leraren stellen ook plannen op die afgestemd zijn op de zorgvraag van een concrete pedagogische eenheid of leerling.
- De uren klassenraad worden onvoldoende benut voor leerlingenbesprekingen. De klassenraadbesprekingen blijven veelal beperkt tot loutere vaststellingen en leiden over het algemeen nog te weinig tot concrete remediëring. Op mogelijke problemen wordt meestal wel adequaat gereageerd, maar dit is in de huidige planningsdocumenten nog te weinig terug te vinden, waardoor de planmatige aanpak niet gegarandeerd kan worden. De cel leerlingenbegeleiding ondersteunt de klassenraad voor die problemen die meer opvolging en nazorg vragen, maar ook dit is niet altijd duidelijk in de leerlingendossiers.
- De paramedici worden ingezet op basis van overleg tijdens de klassenraad en een screening bij de start van de schoolloopbaan. De paramedische ondersteuning gebeurt grotendeels individueel, maar is wel steeds functioneel en voornamelijk ondersteunend aan de opleiding. De uren bijscholing-begeleiding worden op een degelijke wijze gebruikt voor individuele remediëring en voor het begeleiden van leerlingen tijdens middagactiviteiten.

- In de doorgelichte opleidingen worden verschillende methodieken gehanteerd voor de evaluatie van leerlingen. De diagnostische waarde van de dagelijkse evaluatie is in sommige opleidingen vrij beperkt en te weinig gekoppeld aan de nagestreefde competenties. In sommige opleidingen werden eigen documenten ontwikkeld die wel duidelijk de competenties van het profiel evalueren, maar deze zijn nog niet operationeel. Een overzicht per leerling van de nagestreefde en al dan niet bereikte competenties en ontwikkelingsdoelen ontbreekt.
- Door het onvoldoende bewaken van het cyclische proces van handelingsplanning, is de effectiviteit vrij zwak. Onderwijs op maat van de leerlingen kan nog onvoldoende worden aangetoond met de huidige planningsdocumenten. De effecten van de handelingsplanmatige aanpak van de leerbegeleiding werden tot nog toe niet geëvalueerd.
- De school geeft aan de handelingsplanning reeds zelf als verbeterpunt gedetecteerd te hebben en heeft een werkgroep opgestart om het gehanteerde systeem te verbeteren.

Inbreuken tegen de regelgeving

- In voldoende mate een degelijk proces van handelingsplanning realiseren zoals bepaald in artikel 8 §2 van het Decreet betreffende de eindtermen, de ontwikkelingsdoelen en de specifieke eindtermen in het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs van 18/01/2002

5.6.3 *Loopbaanbegeleiding*

5.6.4 *Sociale en emotionele begeleiding*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De cel leerlingenbegeleiding bestaat uit twee leerlingenbegeleiders en ondersteunt de klassenraad bij complexe problemen waarbij een specifieke aanpak en verdere opvolging noodzakelijk is. Het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) overlegt wekelijks met de cel en ook externe hulpverlening wordt wanneer nodig ingeschakeld. De informatiedoorstroming gebeurt via het digitaal platform, maar dit werkt nog niet optimaal daar er geen sluitende afspraken zijn over de plaats van meldingen en de opvolgingen hiervan.
- Het doel en de werking van de leerlingenbegeleiding is momenteel nog voornamelijk curatief uitgebouwd met een aantal sanctioneringsmogelijkheden. Over een meer preventieve aanpak van de leerlingenbegeleiding werden op schoolniveau nog geen afspraken gemaakt. Toch nemen verschillende leraren hierin waardevolle initiatieven.
- Voor leerlingen met autisme spectrum stoornissen (ASS) is geen aparte begeleiding ontwikkeld, maar wordt voornamelijk gewerkt met individuele tussenkomsten en verduidelijkingen. De school voorzag wel reeds in nascholingen op dit vlak.
- In de klaspraktijk van de doorgelichte structuuronderdelen blijkt dat de sociale en emotionele vorming in voldoende mate aan bod komt. Deze werking wordt ook aangevuld met verschillende schooloverstijgende projecten.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- Een concreet uitgeschreven visie op de evaluatie van de leerlingen kan de school niet voorleggen. De beleidsdocumenten van de school bevatten geen heldere criteria voor het evalueren van de leerlingen vanuit het proces van handelingsplanning. Het beleid legt de verantwoordelijkheid voor de afstemming van de evaluatie bij de leraren, maar door het ontbreken van heldere criteria en de nodige sturing is er weinig gelijkgerichtheid en ondersteuning op dit vlak.
- Sommige leraren stemmen hun evaluatie af op de mogelijkheden van de leerlingen. Door het ontbreken van duidelijke richtlijnen hierover en door het beperkt adaptieve karakter van de handelingsplanning wordt leerlinggerichte evaluatie slechts door weinig leraren toegepast.
- Alle leerlingen nemen deel aan de externe test voor het behalen van het veiligheidsattest. De resultaten op deze test hebben geleid tot een betere spreiding van de leerstof over de hele schoolloopbaan.
- Recente initiatieven om de rapporteringspraktijk aan te passen hebben bij het team vragen opgeroepen over de evaluatiepraktijk. Het schoolbeleid heeft de intentie om een werkgroep op te richten om de bestaande knelpunten inzake de evaluatiepraktijk aan te pakken. Omwille van andere prioriteiten is de opstart van deze werkgroep op korte termijn nog niet gepland.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- De school heeft behoefte aan een degelijke structuur en een ondersteunend beleid die voorzien in de noodzakelijke randvoorwaarden om kwaliteitsvol onderwijs te realiseren. Het duidelijk vooropstellen van een beleidsvisie met doelen op school-, vak- of opleidingsniveau en de sturing ervan, zijn uitdagingen voor het schoolbeleid.
- De school hanteert een schoolwerkplan (SWP) dat een bundeling is van alle organisatorische, pedagogische en didactische aspecten. Dit SWP heeft echter slechts een beperkt draagvlak en is niet richtinggevend voor de onderwijspraktijk omdat de visie van de school onvoldoende geïmplementeerd is.
- De betrokkenheid van de schoolleiding bij de concrete onderwijspraktijk is op dit ogenblik nog vrij beperkt. Er werden in het verleden en tot nu toe nog onvoldoende initiatieven genomen om een dynamisch personeelsbeleid te voeren met aandacht voor open communicatie, het realiseren van een brede professionaliteit, participatie en betrokkenheid van het personeel bij het schoolbeleid. Er is nood aan duidelijke structuren en afspraken. De schoolleiding kan daarbij zowel sturend als ondersteunend optreden.
- De huidige schoolleiding ziet het verder vormgeven, uitlijnen en ondersteunen van verschillende didactische processen (handelingsplanning, vakgroepwerking, schoolplanwerking, ...) als eerste aandachts- en werkpunt. Om het draagvlak hiervoor te verzekeren werd de pedagogische raad dit schooljaar (her)opgericht en werden de werkgroepen frequenter samengebracht. De wettelijke participatieorganen verankeren de verplichte participatieve besluitvorming maar zijn op dit ogenblik nog geen garantie voor een gedragen visie.
- Sinds het begin van dit schooljaar werd een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd bij personeelsleden en leerlingen. De resultaten hiervan werden besproken op de pedagogische raad en de leerlingenraad. Er werden concrete acties vooropgesteld. Dit is een eerste aanzet voor de ontwikkeling van een interne kwaliteitsbewaking. De school hanteert echter nog geen systematische aanpak om haar decretale taak als eerste bewaker van de eigen kwaliteit waar te maken.
- Het beleidsvoerend vermogen van de school is op dit ogenblik nog vrij zwak. De tekorten voor GASV en de opleiding Loodgieter vinden hun oorsprong in het ontbreken van een degelijk systeem van handelingsplanning op mesoniveau. Het is aan te bevelen dat de pedagogische begeleidingsdienst de school verder ondersteunt in het uitbouwen van een kwaliteitsvol schoolbeleid.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerling-betrokkenheid van de leraren in de klaspraktijk.
- Het nastreven van de competenties van het opleidingsprofiel tuinbouwarbeider door een gerichte aanpak op maat van de leerlingen.
- De maatwerkgerichte aanpak van de alternerende beroepsopleiding.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerbegeleiding op maat van de individuele leerlingen door middel van een sluitend systeem van handelingsplanning.
- De preventieve aanpak op schoolniveau van de sociaal-emotionele begeleiding van leerlingen.
- De aanvangsbegeleiding afgestemd op de noden van het buitengewoon onderwijs.
- De evaluatiepraktijk gericht op het realiseren van adaptief onderwijs.

Wat betreft het algemeen beleid

- De ontwikkeling, opvolging en ondersteuning van het handelingsplanmatig werken.
- Visieontwikkeling en de implementatie ervan.
- De gemeenschappelijke doelgerichtheid.
- Een dynamisch personeelsbeleid met aandacht voor open communicatie.
- De realisatie van een brede professionaliteit, participatie en betrokkenheid van het personeel bij het schoolbeleid.
- Interne kwaliteitszorg.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De competenties van het opleidingsprofiel Loodgieter in voldoende mate nastreven via een efficiënte handelingsplanmatige aanpak.
- De ontwikkelingsdoelen voor Algemene en Sociale Vorming in voldoende mate nastreven via een efficiënte handelingsplanmatige aanpak.

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de subsidiering

- De handelingsplanning optimaliseren en handelingsplannen opstellen zoals bepaald in het decreet 18/01/2002 Afd. IV Art.8 §2
- Een activiteitenlijst opnemen in het stagedossier van de leerlingen zoals bepaald in **SO/2002/11 (BuSO)**

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen uitgezonderd die hieronder vermeld worden.

BEPERKT GUNSTIG

	omwille van
OPLEIDINGSVORM 3	
ASV integraal	het onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor Algemene en Sociale Vorming door een efficiënte handelingsplanmatige aanpak.
Loodgieter BGV	het onvoldoende nastreven van de competenties van het opleidingsprofiel Loodgieter door een efficiënte handelingsplanmatige aanpak.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2013** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Wim Baude

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: